

**METODIKA PŘÍPRAVY
KRAJSKÉHO PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY
A PROGRAMU HL. M. PRAHY
NA ROK 2009**

**Odbor prevence kriminality
Ministerstvo vnitra
2008**

OBSAH

	str.
Úvod	3
1. Krajský program prevence kriminality.....	3
1.1 Cíle Programu	4
1.2 Typy a úrovně projektů	5
2. Postup k přípravě ročního Programu	6
2.1 Institucionální předpoklady k realizaci Programu.....	6
2.2 Aktualizace bezpečnostní analýzy kraje	6
2.3 Zpracování Programu	7
2.4 Zpracování Žádosti o státní účelovou dotaci	8
3. Mechanismus přidělování dotací	9
4. Doporučení	10
Příloha Harmonogram přípravy Krajského programu na rok 2009	12
č. 1	
Příloha Doporučené limity a kritéria poskytování dotace obcím	13
č. 2	

ÚVOD

V souladu se Strategií prevence kriminality na léta 2008 až 2011 dále jen „Strategie“) **je systém prevence kriminality v České republice založen na třech úrovních – republikové, krajské a městské.** Jednotlivé úrovně se liší svým teritoriálním vymezením, typem realizátorů, mírou kompetencí klíčových partnerů, postupy při zpracování analýz, zpracováním rozdílných koncepčních materiálů a způsoby vyhodnocování své činnosti. Liší se také nároky na personální obsazení a na míru zapojení a odpovědnosti zúčastněných subjektů.

Úkolem krajské úrovně je přenesení odpovědnosti za rozvoj preventivní politiky na kraj. Vzhledem k svému postavení v rámci územního členění je za kraj považováno i hl. m. Praha.

Nástrojem jsou **Krajské programy prevence kriminality** (dále jen „Programy“), které jsou zaměřeny na koncepční řešení bezpečnostní situace a problémů spojených s trestnou činností a přestupků. Programy zahrnují projekty z oblasti situační a sociální prevence a projekty z oblasti informování občanů o možnostech ochrany před trestnou činností.

Kraje, které se rozhodly pro zapojení do krajské úrovně, mají možnost na Programy čerpat státní účelovou dotaci v období 2009 až 2011 a s její pomocí mohou realizovat projekty a řešit tak regionální nebo místní bezpečnostní problémy. Finanční prostředky ze státního rozpočtu na Programy jsou od roku 2008 poskytovány z kapitoly Ministerstva vnitra, metodická a konzultační pomoc je krajům poskytována odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra.

1. KRAJSKÝ PROGRAM PREVENCE KRIMINALITY

Krajský program prevence kriminality na příslušný rok vychází ze zpracované a zastupitelstvem kraje schválené Koncepce prevence kriminality na léta 2009 až 2011 (dále jen „Koncepce“). Na jejím základě stanoví kraj hlavní bezpečnostní

problémy a priority pro daný rok a může požádat Ministerstvo vnitra o státní účelovou dotaci. Maximální výše dotace pro kraj je určována s ohledem na rozdílnou velikost (počet obyvatel) a míru zatíženosti trestnou činností a dalších kriminálně rizikových jevů v krajích. O podobě konkrétních preventivních aktivit (projektů) a o využití účelově vázaných finančních prostředků rozhoduje kraj v samostatné působnosti.

Program navazuje na zkušenosti získané v již realizovaných programech prevence kriminality ve městech a obcích, reaguje na aktuální bezpečnostní situaci a využívá výsledků sociologických šetření a výzkumů týkajících se pocitu bezpečí občanů. Současně využívá vytvořenou síť specializovaných odborníků (manažerů prevence kriminality v krajích a ve městech a pracovníků Preventivně informačních skupin Policie ČR) a síť pracovních skupin pro prevenci kriminality v krajích a obcích, včetně materiálového vybavení a zařízení vybudovaného v dosavadních preventivních programech.

Program zahrnuje dílčí projekty, které, pokud je na ně žádána státní účelová dotace, musí být v souladu s prioritami Strategie. Může být realizován na území celého kraje, jeho části nebo na území obcí¹ a umožňuje také spolupráci několika obcí v rámci mikroregionu. Může se jednat o projekty neinvestičního i investičního charakteru.

1.1 Cíle Programu

Hlavními cíli Krajského programu prevence kriminality jsou předcházení páchaní trestné činnosti, omezování příležitostí k páchaní trestné činnosti a posilování pocitu bezpečí občanů.

Prostředky k naplňování uvedených cílů jsou:

- průběžné vyhodnocování bezpečnostní situace v kraji a na jejím základě návrhy na preventivní projekty,
- podpora již existujících programů prevence kriminality obcí a měst;
- spolupráce orgánů samosprávy s Policií ČR, s nestátními neziskovými organizacemi i dalšími subjekty podílejícími se na preventivních aktivitách a koordinaci jejich aktivit;

¹ V případě hl.m.Prahy se jedná o městské části.

- finanční zabezpečení programu, včetně využití státní účelové dotace na realizaci projektů programu;
- metodická a konzultační činnost ze strany odboru prevence kriminality MV, včetně vzdělávání pracovníků v oblasti prevence kriminality.

1.2 Typy a úrovně projektů

Při vytváření dílčích projektů a stanovování strategie působení na jednotlivé cílové skupiny je vhodné specifikovat, jedná-li se o preventivní aktivitu na primární, sekundární či terciární úrovni:

- **primární prevence** se zaměřuje na všechny občany (osvěta, informace, volnočasové aktivity),
- **sekundární prevence** na rizikové skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti, na sociálně patologické jevy (např. vandalismus, šikana, záškoláctví, povalečství, rasové konflikty apod.) a na příčiny kriminogenních situací (dlouhodobá nezaměstnanost, sociální chudoba apod.),
- **terciární prevence** se pak soustřeďuje na kriminálně narušené jedince a na prokriminální sociální prostředí.

Z hlediska charakteristik preventivních opatření a aktivit je třeba rozlišovat základní typy:

- **situační prevence** (specifická opatření, která znesnadňují páchaní trestné činnosti, zvyšují pravděpodobnost odhalení pachatele, snižují potencionální zisk z trestné činnosti),
- **sociální prevence** (vytváření aktivit zaměřených na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek prostředí, které produkuje pachatele trestné činnosti)²,
- **informování občanů o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností** (prostřednictvím médií, přednášek, besed, letáků a poradenských služeb).

2. POSTUP PŘI PŘÍPRAVĚ PROGRAMU

2.1 Institucionální předpoklady k realizaci programu

² V praxi se jedná především o aktivity zaměřené na rizikové skupiny obyvatel, které vyžadují specializovanou péči a pomoc, zejména na problémovou mládež.

Podmínkou pro zařazení do krajské úrovně prevence kriminality bylo vytvoření komise (pracovní skupiny) prevence kriminality³, ve které jsou zastoupeni pracovníci, kteří se problematikou bezpečnosti a sociálně patologickými jevy profesionálně zabývají a pověření pracovníka zodpovědného za prevenci kriminality, metodické vedení a koordinaci preventivních aktivit v kraji - manažera prevence kriminality kraje. Pracovní skupina odpovídá za přípravu a realizaci programu prevence kriminality a fungování dotačního systému.

Pro vlastní výběr a posuzování projektů, včetně návrhů výše dotace, musí být za tímto účelem ustavena výběrová komise (skupina)⁴, jejíž složení navrhuje pracovní skupina a schvaluje rada kraje.

Hlavním partnerem pro orgány územní veřejné správy je Policie ČR, která odpovídá za zpracování podrobných analýz trestné činnosti, formulaci a iniciaci návrhů řešení identifikovaných problémů; její zástupci jsou členy pracovní skupiny (komise) a mohou být členy výběrové skupiny (komise) a realizátory projektů.

2.2 Aktualizace bezpečnostní analýzy

Součástí přípravy ročních programů je aktualizace všech částí bezpečnostní analýzy, tzn. analýzy kriminality, sociálně - demografické a institucionální analýzy kraje.

Předpokladem je průběžné vyhodnocování statistik sledovaných typů trestné činnosti a využití podnětů Policie ČR ke zpracování návrhů preventivních opatření k řešení nově vzniklých problémů. Je třeba také sledovat a reagovat na sociálně - demografické ukazatele a posuzovat provázanost činností jednotlivých institucí, míru vzájemné informovanosti a kvalitu spolupráce.

³ Doporučuje se následující složení pracovní skupiny: zástupce vedení krajského úřadu odpovědný za bezpečnost a prevenci, manažer prevence kriminality kraje, zástupci sociálního (metodik sociální prevence a metodik plánování sociálních služeb), školského a bezpečnostního odboru, koordinátor romských poradců, zástupce Probační a mediační služby, zástupci Policie ČR (PIS Policie ČR a další dle potřeby). Při řešení zásadních problémů, přípravě programu a při zpracování koncepce se doporučuje zapojit do práce skupiny manažery prevence kriminality realizujících Městské programy.

⁴ Doporučuje se, aby hlasujícím členem výběrové komise byl konzultant OPK MV a zástupce příslušné krajské správy Policie ČR.

2.3 Zpracování Programu

Na základě výsledků aktualizované bezpečnostní analýzy, znalosti potřeb obcí a komunikace s nimi a s využitím informace o maximální možné výši dotace pro kraj ze státního rozpočtu připraví pracovní skupina návrh základní podoby Programu a jeho finančního zabezpečení.

2.3.1 Základní podoba Programu – vychází z hlavních bezpečnostních problémů a priorit pro daný rok a návrhů opatření k jejich řešení. Svými projekty může Program směřovat k řešení problému na území celého kraje nebo jeho části, kdy realizátorem projektů je výhradně krajský úřad, nebo k řešení problémů v jednotlivých obcích, kdy realizátory jsou tyto obce⁵. Program může být také kombinovaný a zahrnovat obě výše uvedené varianty.

Pokud se kraj rozhodne zapojit do Programu obce, může postupovat :

- standardním výběrem obcí dle zatíženosti (rizikovosti). Zaměření projektů reaguje na výsledky analýzy trestné činnosti a dalších kriminálně rizikových jevů, sociálně - demografické změny apod. Výběr obcí provádí pracovní skupina na základě společného návrhu manažera prevence kriminality a koordinátor a prevence kriminality příslušné krajské správy Policie ČR;
- „veřejnou výzvou“⁶ k řešení bezpečnostního problému, který byl identifikován v analýze kraje a jeho řešení patří mezi priority stanovené Konceptí.

2.3.2 Finanční zajištění Programu (celkové předpokládané náklady na program) - vychází z výše příslibené státní účelové dotace a podílu kraje nebo jiných subjektů odlišných od státu na financování Programu (minimální spoluúčast kraje nebo obcí je 20% z celkových nákladů). Současně je třeba navrhnout: výši požadované neinvestiční

⁵ Do Programu může kraj případně vybrat i města, která spadají do městské úrovně prevence kriminality.

⁶ Pod pojmem „veřejná výzva“ se předpokládá uveřejnění na úřední desce, internetových stránkách, oslovení všech obcí dopisem apod.

dotace, jejímž příjemcem je kraj a která se stává součástí rozpočtu kraje, a odhad výše investiční dotace, jejímž příjemcem může být kraj nebo obce⁷.

2.4 Zpracování Žádosti o státní účelovou dotaci

Na základě navržené podoby programu a jeho finančního zabezpečení připraví pracovní skupina Žádost o státní účelovou dotaci (dále jen „Žádost“), kterou předloží Radě nebo Zastupitelstvu kraje ke schválení.

Žádost je zpracována na standardizovaném formuláři, který, vedle základních identifikačních údajů, obsahuje údaj o celkové výši požadované dotace na realizaci Programu, údaj požadované výši dotace na neinvestiční projekty a odhadovanou výši dotace na projekty investiční.

V Žádosti je třeba popsat bezpečnostní problémy a priority kraje a zdůvodnit zvolenou podobu (variantu) Programu a navržená opatření. Součástí Žádosti jsou i povinné přílohy:

- kopie výzvy kraje obcím k realizaci Programu⁸
- kopie usnesení Zastupitelstva nebo Rady o schválení Programu a Žádosti;
- čestné prohlášení o ukazateli dluhové služby kraje nebo obce;
- čestné prohlášení o vypořádání dotací kraje nebo obcí za předcházející rok.

Žádost na Ministerstvo vnitra předkládá a podepisuje hejtman kraje a svým podpisem ji potvrzuje ředitel příslušné krajské správy Policie ČR. Na odbor prevence kriminality bude podána zároveň v tištěné formě v počtu dvou originálů a v elektronické podobě. Pro rok 2009 je termín podání žádosti stanoven na 30. ledna 2009 (rozhoduje razítko pošty nebo podatelny MV).

⁷ Investiční dotace krajům a obcím jsou poskytovány v rámci programu Ministerstva vnitra č. 114050 *Podpora prevence kriminality* s podprogramem č. 114051 *Pořízení, obnova a provozování majetku v oblasti prevence kriminality*.

⁸ Je v kompetenci kraje, jak bude výzvu formulovat; doporučuje se vycházet z výsledků analýzy trestné činnosti a na jejím základě do Programu zahrnovat i města, která již v minulosti program prevence kriminality na místní úrovni realizovala.

2.4.1 Vzhledem k tomu, že **neinvestiční dotace** se stává příjmem rozpočtu kraje, předkládá kraj požadavek na dotaci na neinvestiční projekty v souhrnné výši (bez jednotlivých dílčích projektů) v termínu podání celkové Žádosti – do 30. ledna 2009. Prostředky na **investiční dotace** jsou alokovány pro kraj v rozpočtu Ministerstva vnitra, a proto je nutné v celkové Žádosti předkládané do 30.ledna 2009 uvést jejich odhadovanou výši. Žádosti o dotaci na dílčí investiční projekty kraje nebo obcí zpracované na standardizovaných formulářích a jejich soupis seřazený podle priorit, které určila komise pro výběr, zasílá kraj odboru prevence kriminality do 27. února 2009 (rozhoduje razítko pošty nebo podatelny MV). Povinnou přílohou dílčího investičního projektu je také popis projektu v rozsahu 1-3 stran, včetně podrobného rozpisu položek.

3. MECHANISMUS PŘIDĚLOVÁNÍ DOTACÍ

3.1 Předložené Žádosti budou posouzeny příslušnými odbornými útvary Ministerstva vnitra. U neinvestičních dotací požádá odbor prevence kriminality o uvolnění účelových prostředků státního rozpočtu a vydává písemné rozhodnutí o poskytnutí dotace. Kraj zajistí vypořádání požadavků obcí na dotace na vybrané projekty (viz Zásady čl.3 A).

U investičních dotací provádí odbor prevence kriminality kontrolu úplnosti a správnosti Žádostí a předá je k dalšímu vyřízení Správci programu (odbor programového financování MV), který vydává písemné rozhodnutí o poskytnutí dotace.

3.2 Na základě vydaných rozhodnutí zajišťuje Ministerstvo vnitra převod finančních prostředků příjemci dotace – kraji nebo obci.

3.3 Mezi podmínky pro poskytnutí dotací patří respektování priorit Strategie v projektech Programu, dodržování „Zásad pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Krajského programu prevence kriminality pro příslušný rok“ a podmínek poskytnutí dotace stanovených v *Rozhodnutí o poskytnutí dotace* vydaném Ministerstvem vnitra dle § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových

pravidlech a věcné a finanční vyhodnocení Programu (závěrečná zpráva) předchozího roku.

4 . DOPORUČENÍ

4.1 Při zpracování Programu se kraji (i obcím) doporučuje:

- komplexní přístup k řešení problémů, tzn. zpracování projektů z oblasti situační i sociální prevence a projekty týkající se informování občanů o možnostech ochrany před trestnou činností;
- využití možnosti odborné asistence konzultanta odboru prevence kriminality (v případě obcí, též využití konzultací krajského manažera);
- spolupráce se zástupci příslušné krajské správy Policie ČR ;
- spolupráce s manažery prevence kriminality měst a obcí realizujících preventivní programy na krajské i městské úrovni;
- zapojení nestátních neziskových organizací a dalších subjektů,
- zajištění trvání a udržitelnosti Programu v časovém období přesahujícím platnost Strategie (sdružování finančních prostředků a využívání dalších finančních zdrojů, např. z fondů EU).

4.2 Pokud bude rozhodnuto, že do Programu budou zahrnuty obce, je třeba, aby kraj:

- vyzval obce ke zpracování jejich programů a projektů (možno využít doporučené formuláře odboru prevence kriminality);
- poskytoval konzultace obcím při přípravě programu/projektů;
- shromáždil do daného termínu programy/projekty obcí a připravil podklady pro jednání výběrové komise;
- komise provedla výběr a posouzení projektů, včetně návrhů na finanční dotaci (návrhy jsou limitovány celkovou výší finančních prostředků, které poskytne kraj a které jsou kraji určeny ze státní účelové dotace). V příloze č. 2 jsou uvedeny doporučené limity a kritéria pro poskytování dotace obcím.

4.3 Pro účast v Programu je třeba, aby obec:

- ustavila kontaktní osobu odpovědnou za realizaci projektu/ů prevence kriminality v konkrétním kalendářním roce;
- schválila usnesením zastupitelstva realizaci projektu/ů a zajistila spoluúčast v minimální výši 20 % z celkových předpokládaných nákladů na projekt (podíl 20 % nesmí být použit ze státní dotace);
- vytvořila program/projekt, vyplnila žádost o dotaci dle formuláře kraje⁹, přiložila krajem požadované přílohy, žádost nechala schválit zastupitelstvem obce, připojila stanovisko ředitele místně příslušného Okresního ředitelství Policie ČR a zaslala ji v daném termínu na krajský úřad; pokud se jedná o projekt investičního charakteru, musí být použit formulář odboru prevence kriminality;
- realizovala projekt a vyhodnotila jeho realizaci pro potřeby kraje.

⁹ Doporučuje se, aby každý dílčí projekt obsahoval:

- hlavní cíl, k němuž má projekt směřovat; stanovení vedlejších cílů,
- stanovení cílové skupiny,
- určení realizátora projektu (subjekt preventivního působení),
- výběr prostředků a metod k dosažení cíle /cílů a popis činnosti,
- zpracování plánu (postupné kroky při řešení problému, úkoly a odpovědnost jednotlivých institucí), včetně časového harmonogramu realizace projektu, materiální a personální zabezpečení projektu,
- finanční rozpočet a ekonomické zdroje,
- stanovení kritérií a způsobu hodnocení projektu a způsobu kontroly,
- popis projektu.

HARMONOGRAM PŘÍPRAVY KRAJSKÉHO PROGRAMU NA ROK 2009

Září- říjen 2008	Zpracování Metodiky přípravy Krajského programu a Zásad pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Krajského programu prevence kriminality pro rok 2009 (dále jen „Zásady“). Provede :OPK MV
Říjen 2008	Schválení Zásad a maximální výše státní účelové dotace pro jednotlivé kraje na Krajský program prevence kriminality (dále jen „Program“) Republikovým výborem pro prevenci kriminality. Provede :MV
Listopad 2008	Výzva krajům k realizaci Programu v roce 2009, včetně sdělení informace o maximální výši dotace. Provede OPK MV
Listopad 2008	Uspořádání pracovního jednání k zajištění realizace Programů pro manažery prevence kriminality krajů. Obsahem pracovních jednání bude především: <ul style="list-style-type: none">- postup při přípravě Programu a formální a technické postupy podání žádosti o poskytnutí dotace,- zásady poskytování státních účelových dotací,- individuální konzultace. Obsahově a organizačně zajistí OPK MV - nejdéle do 15. listopadu 2008 .
Říjen 2008 - leden 2009	Příprava Programu a projektů (výzva obcím; konzultační činnost apod.) Provede - Pracovní skupina (komise) pro prevenci kriminality kraje.
Prosinec 2008 – leden 2009*/	Schválení Programu a celkové Žádosti o státní účelovou dotaci Provede vedení kraje – Rada nebo Zastupitelstvo
Leden – 2009	Zaslání celkové Žádosti na Ministerstvo vnitra (2 originály + elektronická verze). Provede kraj –nejdéle do 30. ledna 2009.
Leden – Únor 2009	Zaslání Žádosti o investiční dotaci, včetně projektů obcí Provede kraj – nejdéle do 27. února 2009
Průběžně 2009	Kontrola Žádostí a vystavení a zaslání Rozhodnutí o poskytnutí dotace, včetně podmínek kraji a obcím . Provede MV (OPK nebo OPF) průběžně;
Únor - duben 2009	Převod neinvestiční dotace do rozpočtů krajů Provede MV - průběžně
Průběžně	Kontrola využití dotace Provádí MV, Pracovní skupina pro prevenci kriminality a kontrolní orgány kraje a státu.

DOPORUČENÉ LIMITY A KRITÉRIA PRO POSKYTOVÁNÍ DOTACE OBCÍM

V zájmu objektivitivy a zachování rovných podmínek se u nejčastěji požadovaných dotací na projekty stanovují následující limity a kritéria:

- a) dotace na vybudování městských kamerových dohlížecích systémů (dále jen „MKDS“) budou poskytovány městům s počtem obyvatel 8 tisíc a více; výjimky jsou přípustné ve zvlášť odůvodněných případech. Je žádoucí, aby MKDS byly propojeny mezi obcí a Policií ČR;
- b) vybudování MKDS – I. etapa (zahájení) - max. 1 500 000,- Kč;
- c) budování MKDS – další dvě etapy (rozšíření o kamerové body) - max. 700 000,- Kč;
- d) vybavení sportovních areálů (skate + on line) max. 800 000,- Kč;
- e) odměny za práci nutnou k realizaci projektu (sociálních a pedagogických pracovníků, psychologů, psychologů, lektorů) ve výši max. 250,- Kč / 1 hodinu vykonané práce, max. však v limitu stanoveném pro DPP zákoníkem práce, tj. max. 150 hodin v kalendářním roce (bez ohledu na formu DPP nebo DPČ lze dotačně podpořit max. 150 hod. / rok);
- f) víkendové a prázdninové pobyty v rámci volnočasových aktivit max. 100,- Kč / 1 osobu / 1 den (bez dopravy);
- g) víkendové a prázdninové pobyty v rámci volnočasových aktivit max. 150,- Kč / 1 osobu / 1 den (včetně dopravy).